

Obsah

Úvodem	7
1945 — 1949	
Mladí hrají divadlo na náměstí	11
Minula doba literárních manifestů	12
Proč budu volit komunisty	14
Černé září 1941	15
Bludná pouť poezie (<i>Ivan Jelínek: Básně</i>)	19
Hledání a nalézání Františka Hrubína	22
Anti-Gide (<i>St. K. Neumann: Anti-Gide</i>)	26
Poezie za mřížemi	27
Karel Hynek Mácha	30
Nad čtyřmi knihami Josefa Hory (<i>Josef Hora: Kniha domova</i>)	33
Epická skladba Josefa Hory (<i>Josef Hora: Pokušení</i>)	36
Tanec mezi větrnými mlýny	37
Za divadelním zákonem — ticho po pěšině	38
Podivný projev pana ministra Stránského	39
John Steinbeck: O myších a lidech	41
O čem nepíší Bromfieldové (<i>Richard Wright: Syn černého lidu</i>)	43
O svobodě projevu, St. K. Neumannovi a roji mšic kolem zářícího dolaru	46
Dvojí cesta americké kultury	49
Několik poznámek k novým cestám poezie	51
Přiveďte milióny lidí	54
Známe opravdu Mikoláše Alše?	58
MLčí opravdu naši umělci?	60
Umělci, kultura a stát	62
Realistické divadlo lidu	64
Dáme knihu opravdu všem?	65
To už je vrchol všeho!	67
Kdo má zájem na zvrácení divadelního zákona	68

O poctivosti v nenávisti	70
Líc a rub jednoho svědectví (<i>H. B. Gisevius: Až k hořkému konci</i>) . . .	73
Šrámkovo básnické dílo (<i>Fráňa Šrámek: Básně</i>)	75
Johanka z Arku aneb také lid a pání	77
I v kultuře zrada národa jejich programem	79
Bedřich Václavěk — základ i směr	81
Tragický přelom Josefa Hory	84
Jen prací lze svědčit	86
František Nechvátal: Oheň a meč	88
Skutečnosti tváří v tvář (<i>Ladislav Stoll: Skutečnosti tváří v tvář</i>) . . .	89
O pravdu a poctivost v umění I	92
O pravdu a poctivost v umění II	95
Lidu opravdovou kulturu — ne buržoazní odpadky	98
Vrchlického Selské balady	101
A. P. Čechov — básník malého člověka (<i>V. Jermilov: Talent</i>)	103
Nad prvními svazky šaldovského souboru	106
Kniha sovětského hrdinství (<i>Petr Pavlenko: Štěstí</i>)	109
Nad ročníkem Varu	112
O krachu západní kultury	115
Světová kultura na straně míru	118
Čestné slovo básníka (<i>František Halas: V řadě</i>)	122
Puškinovo dílo našemu čtenáři	125
Dvě noci	128
Já — toho věštec od Beskydu lidu	131
Odešel básník	134

1950 — 1953

Závadovo Město světla	139
K posmrtným šedesátinám Karla Čapka	144
Nezvalův Zpěv míru	148
Mistr vraždy	152
Podávají si ruce	159
Ilja Erenburg — tribun míru (<i>Ilja Erenburg: Za mír</i>)	165
Básník, který jde s námi	169
Město o jedenácté hodině (<i>Zamyšlení nad jedním italským</i>)	172
Za písňalou krysaře	177
Slovo o vlasti	183

Povídky o prostých lidech včerejška a dneška (<i>Karel Nový: Údolí květů</i>)	191
Vřelá kniha o domově (<i>Javorový list Jána Kostry</i>)	195
Básně Fráni Šrámka	200
Nad stránkami Mahenovy Rybářské knížky	201
Ometené koště	203
Děti Hirošimy	206
Moudrá kniha o literatuře (<i>M. J. Kalinin: O literatuře</i>)	209
Rodná po duchu i srdci	217
Diskusní příspěvek na konferenci o díle Jana Nerudy	220
Julius Fučík s námi agituje	225
Básník lidu, básník práce (<i>Zamyšlení nad dílem J. V. Sládka</i>)	231
Velké moře a malý hrníček	237
Nepodceňujme velikou zbraň poezie	243
Píše o konkrétním životě	251
Zlatým štětcem malovaná	255
„Mrtvá země“ pro živou připomínku (<i>T. Svatopluk: Mrtvá země</i>)	258
Z nejbohatší knihy	261
Bojovné a vroucné slovo básníka (<i>Władysław Broniewski: Nepokořená píseň</i>)	265
Všední příběh	269
Náš St. K. Neumann	272
Svoboda spisovatele je v pravdivosti	275
Kniha boje o nový český charakter (<i>Vilém Závada: Polní kvítí</i>)	277
O výchovném poslání naší literatury	297
Literatura — společné dílo	305
První svazek českého vydání díla Vladimíra Majakovského	310
Nad posledním splávkem Václava Řezáče	312
Vzácný kulturní odkaz lidstva (<i>Homér: Odyssea</i>)	315
Vstříc tvořivému životu (<i>Můj zpěv F. Hrubína</i>)	318
Civilizace proti člověku (<i>R. Bradbury: 451 stupňů Fahrenheita</i>)	323
Obrazy	327
Pan Mollet to nemá rád	332
Heinova politická próza	334
Mužný hlas	337
Uprostřed cesty (<i>J. J. Paulik: Velké dobrodružství</i>)	339

Nikdy už kamarádi! (<i>Zamyšlení nad novým filmem o věcech dávných, nedávných a dnešních</i>)	345
Nezaschlá paleta (<i>Nad výstavou Ludvíka Kuby</i>)	351
Lidé proti atomu (<i>Halldór Laxness: Atomová stanice</i>)	354
Knihy o budoucích lidech (<i>Jan Weiss: Země vnuků</i>)	358
Antilské elegie (<i>Nicolás Guillén: Antilské elegie</i>)	361
Velký příklad života a díla	364
Knihy ze života pro život (<i>Valentin Ovečkin: Krušné jaro</i>)	368
Žijí, kdo bojují (<i>E. M. Remarque: Čas žít, čas umírat</i>)	371
Opustíš-li mne (<i>Zdeněk Pluhař: Opustíš-li mne</i>)	375
Socialistické umění — společné dílo našich umělců	378
Ne pasívitu, ale činorodost (<i>Jiří Orten: Deníky</i>)	388
Howard Fast ve dvojím zrcadle	394
První krok v mracích, druhý krok — kam?	397
Jeřábi táhnou na západ	399
Sága z moderní doby (<i>A. Kédros: Zápisky pana Ypsilantise</i>)	404
Americké městečko (<i>Erskine Caldwell: Městečko Estherville</i>)	408
Obraz heroického života (<i>Romain Rolland: Beethoven</i>)	411
Steinbeckovo podobenství (<i>John Steinbeck: Perla</i>)	416
Vášnivý hlas (<i>Músa Džálíl: Moabitský deník</i>)	419
O Ranním vlaku naděje	422
Polabí	424
Literatura jasného životního názoru	426
Dva hlavní problémy	431
Vzkaz	439
Poznámky o poezii	441
<i>Bibliografie statí zařazených do svazku</i>	449